

Koloszár József (1949–2020)

Koloszár József 1949. január 24-én született Sopronban. Általános iskolai tanulmányait a soproni Deák téri Általános Iskolában végezte. 1963–1967 között a soproni Széchenyi Gimnázium tanulója volt, ahol

kitűnő eredménnyel érettségizett, majd sikeres egyetemi felvételit követően, 1968-tól erdőmérnök-hallgató lett. Erdőmérnöki oklevelét 1973-ban szerezte az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán. A végzést követően az Erdőművelés Tanszéken, majd 2007-től az Erdőművelési és Erdővédelmi Intézetben dolgozott különböző oktató és kutatói beosztásokban.

Az erdei humusz minőségi vizsgálatának erdőművelési jelentősége című műszaki doktori értekezést 1977-ben írta, s 1978-ban *summa cum laude* minősítéssel doktori címet szerzett.

1976–1990 közötti részt vett a bükk (Erdi ökoszisztémák vizsgálata) és a kocsányos tölgy (Kocsányos tölgy fatermesztési rendszer fejlesztése) erdőművelési problémáinak vizsgálatában. Utóbbi téma kutatási eredményeire alapozva 1982-ben benyújtotta *A szlavón tölgy termőhelyi igénye és erdőművelési jelentősége* című kandidátusi értekezését, amelyet 1983-ban sikeresen megvédett.

Tevékenyen közreműködött 1981–1982-ben és 1988–1990 között a magtermelő állományok országos hálózatának kialakításában, és a munka során csaknem valamennyi erdőgazdasági tájon, összesen 192 magtermelő állomány minősítését, felvételét és kezelési utasítását dolgozta ki.

1988–1990 között tanszékcsoport-vezető, 1991–1992-ben megbízott tanszékvezető, 1995–2006 között tanszékvezető, 1993–1997-ig az Erdőmérnöki Kar dékánja, majd 1997–2002 között egyetemünk rektora, 2002–2003-ban prorektora volt.

Számos testület választott tagja, illetve elnöke volt, többek között: Országos Fajta-minősítő Tanács Erdészeti Bizottság, MTA Erdészeti Bizottság, Országos Erdészeti Tanács, OTKA Élettudományi Kollégium, Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. Igazgatótanács, Magyar Felsőoktatás Barátai Alapítvány Kuratórium, Magyar Akkreditációs Bizottság, Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság.

Szakmai ismeretei bővítése céljából összesen 36 külföldi tanulmányúton vett részt, melyek során tanulmányozta Szlovákia, Oroszország, Románia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Nagy-Britannia, Finnország, Lengyelország, India, Franciaország erdeit, erdőgazdálkodását. Folyékonyan beszélt, írt franciául, oroszul és németül.

Publikációs tevékenységét 62 tudományos cikk, 3 ismeretterjesztő cikk, 1 könyv, 1 könyvrészlet, 15 egyetemi jegyzet, 66 konferencia-előadás és 137 kutatási záró-, illetve részjelentés jellemzi.

Oktatói tevékenysége során az Erdőművelés Tanszék következő tantárgyait oktatta:

erdőismeret, erdőnevelés, talajképződés és tápanyag-körforgalom, mérnökbiológia, szálalás és szálalóvágás, erdőművelés védett erdőkben, erdészeti ismeretek, különleges rendeltetésű erdők kezelése, természetközeli erdőgazdálkodás, védett erdők kezelése.

Jóska, ahogy az egész egyetemen neveztek, nagyon jó szintetizálóképességgel és memóriával bírt, olvasottsága, történelemismerete, latin műveltsége messze átlagon felüli volt. Előadásait a hallgatók nagyon szerették, hiszen kiváló előadói képességekkel rendelkezett; voltak évek, amikor végzős hallgatók 25–50%-a az Erdőművelés Tanszéken készítette diplomamunkáját. Hallgatói olyannyira kedvelték, hogy az Achilles-műtéje után (1996) „küldöttséget” menesztettek a kórházba, meglátogatni professzorukat.

Kollégái, beosztottjai az elveihez ragaszkodó, de az újra mindig nyitott, a szabályokat betartó és betartató, de mindig ember-séges vezetőként ismerték. Beosztottjait, doktoranduszait lehetőségéhez mérten mindenben segítette, támogatta. Vizsgáztatása híres volt arról, hogy mindig arra volt kíváncsi, hogy a vizsgázó mit tud, nem pedig arra, hogy mit nem.

Vezetésével és útmutatásai alapján kezdődött meg 1995–1996-ban az ún. Roth-féle Hidegvízvölgyi szálalóerdő, a későbbi Roth Gyula Emlékerdő újra felvételezése, illetve a majdnai szálalóerdő fenntartási elveinek kidolgozása. Ebben segítségére volt az akkori Tanulmányi Erdőgazdaság vezetése, annak a Hegyvidéki Erdészete, valamint a Fertő-Hanság Nemzeti Park munkatársai, és természetesen az Erdőművelési Tanszék oktatói, doktoranduszai. Hirdette a tudományos alapokon nyugvó, a gyakorlat által kipróbált és bevált, az erdőgazdálkodás céljának megfelelő, a természetvédelem által elfogadható, a hazai körülményekre alapozott természetközeli erdőgazdálkodást. Nagyon jól ismerte a természetvédelem-vadgazdálkodás-erdőgazdálkodás közötti nézeteltéréseket, viták okait, így nagyon sokszor kérétek fel szakvélemények készítésére, vitás kérdések kompromisszumos megoldásainak kidolgozására.

Koloszár József a sport szerelmese volt. Különösen a kosárlabda állt közel a szívéhez; 1969-ben tagja volt a Magyar Népköztársasági Kupát első vidéki csapatként megnyerő SMAFC-nak. A sporttól ezután sem távolodott el, mindig a szívügye volt, tevékenyen közreműködött az egyetemi sportélet kialakításában, így 1984-ben elvállalta a SMAFC tanárelnöki tisztségét, melyet 1997-ig töltött be. A kosárlabdán kívül a tenisz volt az a sport, melyet barátaival, kollégáival aktívan, heti rendszerességgel űzött.

Számos kitüntetés birtokosa: Kiváló munkáért (1985), Miniszteri elismerő oklevél (1992), Vadas Jenő-emlékérem (1997), Pro Silva Hungariae díj (1999), Nyugat-magyarországi Egyetemért Emlékérem (2000), Széchenyi-emlékérem (2001), Apáczai-aranyérem (2002), Magyar Köztársaság Érdemrend Középkeresztje (2003), Akadémiai Díj (2004, megosztva), GEO Emlékérem (2009).

A 2011. május 17. napján közölt nyugdíjaztatása váratlanul érte, annak módját nagyon méltatlannak találta, és 2012. július 31. napjával történt nyugdíjba vonulása után az Egyetemmel mindennemű kapcsolatot meg is szakított. Hosszú, súlyos betegség után 2020. november 1-jén hunyt el. Családja, barátai, tisztelői, tanítványai, volt kollégái kísérték utolsó útjára a soproni Szent Mihály temetőben, 2020. november 13-án.

„Pályafutásom sikereiben, kudarcokban, élményekben és nehézségekben egyaránt bővelkedett, s ezeket valahogy fel kellett dolgozni. Ehhez szerencsére egy egész erődítmény állt rendelkezésemre, s ez a rendszer emberekből állt, s áll ma is. A fellegvár természetesen a család” – írta a 2013-ban megjelent *(5+)³⁹ év ugyanott (1968)1973–2012* című, zárt körben terjesztett, önéletrajzi művében. És ebben is, mint oly sok mindenben, az élet őt igazolta. *Decet imperatorem stantem mori. Emlékét, szakmai és emberi nagyságát örökké megőrizzük.*

Dr. habil. Frank Norbert

Kiss Béla (1956–2020)

2020. május 23-án, életének 65. évében hunyt el Kiss Béla okleveles erdőmérnök, az OEF Kecskeméti Helyi Csoportjának korábbi elnöke, a KEAFG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. jogelődje Harkakötőnyi Erdészeti erdészettervezetője, később a Társaság termelési vezérigazgató-helyettese, kereskedelmi irodavezetője, 2006 és 2010 között vezérigazgatója. Temetésére Kiskunfélegyházán a Felsőtemetőben 2020. június 10-én került sor.

Pályaválasztásával kapcsolatban egy alkalommal így nyilatkozott: „Bármennyire is kutakodom szakmai múltamban, be kell vallanom, az egyetlen, amit én döntöttem el, az az volt, hogy erdőmérnök leszek. Ez azért is nagy dolog, mert a családomban még sohasem volt erdősz.”

1975-ben nyert felvételt a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára, és szerzett mérnöki diplomát 1981-ben. Diplomamunkáját *Hazánk fa- és külkereskedelme* címmel védte meg az egyetem Üzemtani Tanszékén, az innen szerzett ismereteket eredményesen kamatoztatta későbbi szakmai munkája során.

Talán nem meglepő, de első és 29 esztendőn át folyamatos munkahelye a szülőhelyéhez közeli, kecskeméti székhelyű Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, illetve annak jogutódja volt.

Elbűcsúzva az Alma Matertől, 1981 szeptemberében rögtön az erdőgazdaság Bugaci Erdészetihez került gyakornoki munkakörbe, és itt töltötte el a szakma tanulóveit egészen 1986-ig, javarészt mint fahasználati műszaki vezető. Kezdetben a fagyártmány- és fűrészáru termelés irányítása volt a feladata. Ebben az időben kezdődött Bugacon a raklapszegezés, természetesen kézi munkával, ami megalapozta a bugaci fűrészüzemben a mai napig folytatott raklapgyártást.

1986-ban egy új fejezet kezdődött szakmai életében, amikor áthelyezték a Harkakötönyi Erdészethez, erdészetvezető-helyettesi beosztással, kezdetben fahasználati műszaki vezetői munkakörbe.

Három év elteltével, és a diplomája megszerzését követően csupán nyolc esztendővel, 1989-ben ért fel – ahogy mondani szokták – a szakma csúcsára, ekkor nevezték ki erdészetvezetőnek.

Kilenc esztendőt, saját elmondása szerint is élete legszebb és legtermékenyebb éveit töltötte el Harkakötönyben. Hatéves ottani vezetői beosztása alatt az erdészet bruttó fakitermelése másfélszeresére, az ágazat termelési értéke duplájára emelkedett. A „se-reghajtó” és leggyengébb természeti adottságokkal rendelkező Harkakötönyi Erdészet pedig eredményesség tekintetében az akkor hét hagyományos erdészeti egység rangsorában az első közé került.

Ez idő tájt, mintegy a biológiai érdeklődése éber tartásaként Hódmezővásárhelyen vadgazdálkodási szakmérnöki másoddiplomát is szerez. Jóllehet maga a vadászat akkor még nem igazán foglalkoztatja, csak sokkal később ejti rabul ez a szenvedély.

1995-ben áthelyezik az erdőgazdaság központjába erdőgazdálkodási osztályvezetői munkakörbe és ezzel kezdetét veszi szakmai életének egy másfél évtizedig tartó új fejezete.

1998-ban termelési vezérigazgató helyettesnek nevezik ki, közben 2001-ben Kecskeméten főiskolai közgazdász másoddiplomát szerez. 2002–2006 között kereskedelmi irodavezetői munkakört tölt be. 2006. március elsején vezérigazgatónak nevezi ki az állami erdőgazdaságok akkori tulajdonosa az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Zrt., amely beosztása 2010. július 14-én közös megegyezéssel szűnik meg, de már a Magyar Fejlesztési Bank tulajdonosi háttérével és ezzel szakmai pályafutása is befejeződik.

Három esztendővel szakmai életútjának befejezését megelőzően az Erdészeti Egyesület Kecskeméten megrendezett Vándorgyűlésén mint a Helyi Csoport elnöke minderről és a jövőjével kapcsolatban a következőket nyilatkozza:

„A vezérigazgatóknak, mint ahogy az erdőnek is, a műszaki vágásérettségi korát más szervezettel határozza meg. Csak bízhatok, hogy biológiai vágáskorom elérése előtt – mint nyugdíjas – még részt vehetek a harmadik vándorgyűlésemen itt, Kecskeméten.”

Az idézet első fele visszaigazolta kristálytisza jövőbe látását. A második fele pedig az élettel kapcsolatos határtalan optimizmusát jellemezte. Szomorú és sajnálatos, hogy „odafönt” életének ezen fejezetét másként írták meg!

Élete utolsó évtizedében szoros, mondhatni napi kapcsolatban elsősorban volt egyetemi évfolyamtársaival maradt. Az évenkénti összejövetelek mellett a rendszeres találkozások az évfolyamból verbuválódott vadásztársaság folyamatos vadászhatóságának csúcspontjai, ahol szinte családias légkörben élvezte volt évfolyamtársaival együtt egymás társaságát. Irigylétek kitartását, amikor étlen-szomjan akár egy egész éjszakát is eltöltött a lesen, élvezte

ték ízletes és sokszor különleges főztjeit, mosolyt fakasztott ajkukra szellemes beszéléseivel, sztoikus nyugalommal előadott vidám történeteivel.

Az elmúlt év őszén szomorúan értesültünk súlyos betegségéről, de vele együtt végsőig bizakodtunk felgyógyulásában. Türelemmel vártuk, hogy visszatérjen köztünk, de annak lehetősége mindig csak későbbre halasztódott. Aztán a legváratlanabb pillanatban villámcsapásszerűen kaptuk meg a felfoghatatlan hírt, amire egyikünk sem számított, hogy végleg itt kellett hagyania bennünket.

Kiss Bélának mint kollégának, mint vezetőnek a kiskunsági erdőgazdaságnál eltöltött három évtizedes szakmai tevékenysége örök nyomot hagy a Társaság és a vele egy időben ott dolgozó kollektíva emlékében. Tisztelt vezérigazgató Úr, Kedves Béla barátunk! Emléked megőrizzük, Isten vedel, Nyugodj békében!

Koczka Zoltán

Lacza Tamás (1949–2020)

Lacza Tamás Kecskeméten született 1949. május 11-én. Általános iskoláit Kecskeméten végezte, majd tanulmányait a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Technikumban folytatta. Mint akkor szokás volt, előgyakorlatot kellett végeznie. Egyéves előgyakorlatát 1963-ban a Kiskunsági Erdőgazdaság nyárjasi erdészeténél végezte, különböző fizikai munkákban, majd 1964 tavaszán a méheslapi csemetekertbe került, ahol már különféle gyakorlati feladatokat is kapott.

1964-ben kezdte tanulmányait az Erdészeti Technikumban. Ezek az évek meghatározóak voltak számára. Kiváló osztályközösségbe került. Az osztályfőnökük Gál István volt, mellette olyan kiváló szaktanárok oktatták az erdészeti tárgyakat, mint Szecső János. A négyéves közös képzés és kollégiumi együttlét összekovácsolta az osztályt, a szoros baráti viszony a későbbiekben is megmaradt, ami az öt éves találkozásokon kívüli rendszeresen szervezett összejöveteleken nyilvánult meg. Ezt alkalmanként mindig másik volt osztálytárs rendezte. Lacza Tamás is szervezett ilyen sikeres találkozót Kecskeméti körzetében 2016-ban.

Az érettségi után az Erdészeti Tudományos Intézet Duna–Tisza közti Kísérleti Állomásán helyezkedett el. Először megbízott technikus, majd 1969-től kinevezett műszaki ügyintéző, dr. Szodtfrid István állomásigazgató közvetlen beosztottjaként dolgozik. Főnöke írja munkájáról „mind a külső adatfelvételekben, mind a belső adatfeldolgozásokban nagyon eredményes és megbízható munkát végzett”. Szodtfrid István kora nagyszerű erdészeti termőhelyismerettel rendelkező szakembere tudományos munkáiba bevonja a tehetséges fiatal technikust. Megismeri a talajokat, a

termőhelyfeltárás minden csínját-bínját. Főnöke egyenrangú munkatársként kezeli. Tudományos publikációiban – ha a témában dolgozott – mindig megemlíti Lacza Tamás munkáját is. Ezeknek köszönhetően szakmai munkájának igazi specialitása az erdészeti termőhelyfeltárás lett. 1981-től önálló kutatási feladatokat kap. Termőhelyismereti témában több cikke is megjelenik az *Erdő* hasábjain. A Csalánosi populátum fitofenológiai megfigyelései című cikkét az *Acta Botanica Hungarica* szaklap hozza le 1985-ben.

Időközben megnősült, felesége, Éva szintén az ERTI-nél dolgozott, előbb mint laboráns, később technikusként. Egy kislányuk született Nóra.

1984-től az ERTI csoportvezető technikus. Szodtfrid Istvánnak a Soproni Egyetemre történő távozása után Lacza Tamás is munkahelyet változtatott, áthelyezéssel a Kecskeméti Erdőfelügyelőre került 1987-ben. Mint fahasználati felügyelő a fahasználati munkákkal kapcsolatos központi ügyintézés és az akkor még gyerekcipőben járó számítógépes nyilvántartás volt a feladata, amit előzetes számítástechnikai képzéseken szerzett ismereteinek köszönhetően sikeresen oldott meg.

1990-től erdőfelügyelői terepi munkát kapott, a kerekegyházi erdőfelügyelői körzet termelőszövetkezeti és állami gazdasági erdei felügyelője. A rendszerváltozás után körzetében az erdők több mint 50%-át privatizálták. Fő feladata lett a magántulajdonba került erdőkben az erdőgazdálkodás megfelelő szakmai szintű beindítása,

Türelemes, derűs, jó természettel áldotta meg a sors. Soha nem emlékszem, hogy valakivel konfliktusa lett volna. A magángazdálkodók szerették, mert ügyeiket mindig nagy empátiával intézte. 2009-ben vonult nyugdíjba. A magánosítás után megindult erdőtelepítések előzetes talajvizsgálatait nagy szakmai hozzáértéssel, gyakorlattal végezte. Bács-Kiskun megyében és Pest megye déli részén Nagykőrös és Cegléd határában saját összesítése nyomán legalább 4000 hektár leendő erdő termőhelyfeltárását, fafajajavaslatát és erdőművelés-előírását készítette el.

Igazi közösségi ember volt, minden közös baráti és szakmai rendezvényen részt vett. Betegséggel soha nem küszködött, májusban még jogosítványa megújítását intézte.

Júniusban kaptuk a hírt, hogy beteg. Az agresszív kór villámgyorsan legyőzte szervezetét, június 27-én meghalt. A kecskeméti köztemetőben búcsúztunk tőle július 6-án. Búcsúztatását testvérének fia, Lacza András lelkesen vezette, református szertartás szerint. Személyes jellegű tartalmas búcsúztatásban idézte fel nagybátyja személyes és szakmai életútját. Megkapó volt látni, hogy a volt szegedi osztálytársak közül 18 fő volt ott a temetésén, és még egy volt tanárunk, a 89 éves Beliczay István is jelen lehetett.

Kedves Tamás! Derűs, vidám személyiséged nagyon fog hiányozni! Nyugodj békében.

Bognár Gábor